

Гордій О. М.,*кандидат філологічних наук,**доцент кафедри філології та перекладу**Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу**<https://orcid.org/0000-0001-8246-9731>***Кушлик І. В.,***магістр,**Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу**<https://orcid.org/0009-0006-1611-8208>*

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ ТА СТИЛІСТИКА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОГО ТЕКСТУ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ: ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз інтертекстуальних і стилістичних особливостей англomовного науково-популярного тексту в екологічному дискурсі та способів їх адекватного відтворення українською мовою (на матеріалі книги Наомі Кляйн “This Changes Everything: Capitalism vs. The Climate” та її перекладу).

Актуальність дослідження зумовлена зростанням суспільного інтересу до екологічної тематики, зокрема проблем зміни клімату, охорони довкілля та сталого розвитку, що вимагає ефективних мовних засобів формування екологічної свідомості.

Інтертекстуальність у таких текстах виявляється через цитати, алюзії, ремінісценції, культурно-історичні паралелі та посилання на відомі факти, події чи постаті. Вона створює діалог між науковими, публіцистичними та художніми кодами культури, що сприяє глибшому сприйняттю змісту. У перекладі це потребує збереження культурних асоціацій, референційної точності та дотримання балансу між інформативністю й експресивністю.

Особливу увагу приділено аналізу стилістичних і стилістично-синтаксичних засобів – метафор, епітетів, порівнянь, гіпербол, літот, персоніфікацій, анафор, епіфор і антитез, які формують емоційно-публіцистичне звучання тексту. Показано, що перекладач застосовує поєднання дослівного, адаптивного та описового перекладу, щоб зберегти експресивну насиченість, ритміку й риторичну силу оригіналу.

Наукова новизна роботи полягає у спробі поєднати аналіз інтертекстуальних механізмів і стилістичних прийомів із практичним розглядом перекладацьких стратегій у межах екологічного наративу.

Результати дослідження засвідчують, що ефективне відтворення науково-популярного екологічного дискурсу неможливе без урахування його культурних, когнітивних і комунікативних вимірів. Переклад таких текстів вимагає не лише мовної точності, а й інтерпретативної гнучкості, розуміння міждискурсивних зв'язків і прагматичних намірів автора.

Ключові слова: науково-популярний дискурс, інтертекстуальність, стилістичні засоби, екологічна тематика, переклад, перекладацькі стратегії.

Постановка проблеми та актуальність дослідження.

Сучасні гуманітарні дослідження демонструють посилений інтерес до взаємодії мови, науки й суспільства, що особливо проявляється у науково-популярному дискурсі. Цей тип комунікації поєднує наукову аргументованість із художньою виразністю, забезпечуючи доступність складних знань для нефахової аудиторії. У сфері екології та кліматичних змін – одній із центральних тем ХХІ ст. після Кіотського протоколу (1997) і Паризької угоди (2015) – ефективна мовна репрезентація відіграє вирішальну роль у формуванні екологічного мислення та соціальної відповідальності.

Зміна клімату як комплексне соціокультурне, економічне й політичне явище глобального масштабу зумовлює появу великої кількості текстів, у яких поєднуються елементи наукового, публіцистичного й художнього стилів. Їхнє дослідження дозволяє простежити механізми впливу мови на формування екологічного мислення, соціальної відповідальності та громадської свідомості. Одним із ключових аспектів цього процесу є інтертекстуальність, що забезпечує діалог текстів різних типів і епох, та стилістичні прийоми, за допомогою яких автори адаптують складну наукову інформацію до потреб нефахового читача. Водночас перед перекладачем постає складне завдання – адекватно відтворити цю багатошарову структуру іншою мовою, зберігаючи зміст, емоційний тон і авторську інтенцію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-популярний стиль неодноразово ставав об'єктом вивчення у працях українських і зарубіжних дослідників (О. Р. Четверікова [1], І. Ю. Афоніна [2], С. Ф. Соколовська [3], К. Е. Роуен [4], К. Молек-Козаковська [5] та ін.), які наголошують на його проміжному статусі між науковим і художнім мовленням. Інтертекстуальність як текстотвірний феномен розглядалася у працях В. В. Заніздри [6], В. А. Просалової [7], О. В. Патієвич [8], Ч. Бейзермана [9] де підкреслюється її роль у збагаченні смислового потенціалу тексту через діалог із попередніми культурними контекстами.

Дослідження перекладацьких аспектів науково-популярного дискурсу відображені у роботах М. В. Бережної [10], Л. Бідненко і Г. Матковської [11] та ін., які аналізують способи

передачі образних засобів – метафори, епітета, порівняння, персоніфікації, фразеологізмів – в українському перекладі англійських текстів. Проте інтертекстуальні елементи науково-популярних творів, зокрема екологічного спрямування, залишаються недостатньо дослідженими у контексті перекладознавства, що визначає наукову новизну нашої роботи.

Метою статті є аналіз інтертекстуальних і стилістичних особливостей англійського науково-популярного тексту в екологічному дискурсі та виявлення основних проблем його перекладу українською мовою. **Завдання** дослідження передбачають:

- окреслення основних теоретичних підходів до вивчення інтертекстуальності й стилістики науково-популярного тексту;
- виявлення стилістичних засобів, що забезпечують комунікативну виразність екологічного дискурсу;
- аналіз способів перекладу цих засобів.

Матеріалом дослідження послугувала книга Наомі Кляйн *“This Changes Everything: Capitalism vs. The Climate”* [12] та її переклад українською, виконаний Дмитром Кожедубом [13].

Виклад основного матеріалу. Поняття **інтертекстуальності**, що набуло поширення завдяки працям Ю. Крістєвої, стало одним із ключових у сучасному мовознавстві, оскільки дає змогу розглядати текст не як ізольований феномен, а як частину ширшого комунікативного простору. Як зазначає В. А. Просалова, «інтертекстуальність дозволяє письменнику нарощувати смисловий потенціал твору: шляхом залучення фрагментів інших, їх перекомпонування, різного роду покликань» [7, с. 71]. Цей процес сприяє поглибленню змісту та активізує культурну пам'ять читача. У свою чергу, В. В. Заніздра визначає інтертекстуальність як «глобальну текстову категорію, яка відображає співвіднесеність одного тексту з іншим, діалогічну взаємодію текстів у процесі їхнього функціонування» [6, с. 159].

Виявами інтертекстуальності в науково-популярному тексті можуть бути: цитати, алюзії, парафрази, посилання на культурні чи наукові контексти. Інтертекстуальність виконує тут комунікативну, когнітивну та естетичну функції й забезпечує діалог між науковим знанням і суспільною свідомістю, активізує асоціативне мислення читача, допомагає поєднати об'єктивність викладу з експресивністю й образністю. У текстах екологічної тематики такі інтертекстуальні зв'язки посилюють аргументативний потенціал і створюють ефект міждискурсивного діалогу між наукою, політикою та культурою.

Інтертекстуальний потенціал книги Наомі Кляйн *“This Changes Everything: Capitalism vs. The Climate”* реалізується насамперед через активне використання власних назв, алюзій та ремінісценцій, що створюють складну мережу культурних і політичних відсилань. У тексті систематично згадуються імена політичних діячів, науковців, корпорацій, громадських рухів і культурних символів (наприклад, *Shell, ExxonMobil, Syngenta, Green Peace, The Heartland Institute, The Washington Post, Barack Obama, Margaret Thatcher* тощо).

Такі елементи формують «поліфонічний простір тексту», де наукові аргументи Кляйн перегукуються з історичними і політичними дискурсами. Наприклад, авторка проводить паралелі між сучасною кліматичною кризою та попередніми соціальними катастрофами, апелюючи до спільної пам'яті читача. У перекладі ці відсилання збережено здебільшого дослівно, що дозволяє зберегти референційний зв'язок і забезпечити пізнава-

ність для українського читача. Водночас окремі алюзії потребували адаптації або додаткових уточнень / описового перекладу: *“Amnesty International has called...”* [12, с. 146] – *«Правозахисна організація Amnesty International назвала...»* [13, с. 162].

Такий тип інтертекстуальних елементів часто супроводжується явищем трансплантації, коли власні назви організацій, корпорацій або медіа зберігаються у перекладі в оригінальному написанні латиницею. Це дозволяє зберегти автентичність культурних реалій і впізнаваність назв для читача. Наприклад, у перекладі збережено латинське написання таких назв, як *Monsanto, Syngenta, New York Times Magazine, Amnesty International, National Geographic, The Washington Post, Shell, ExxonMobil, Toyota, McDonald's, BP* тощо. Така стратегія відповідає принципам сучасного перекладознавства, що передбачає збереження референційної точності та міжкультурної прозорості у глобалізованому контексті екологічного дискурсу.

Інший прояв інтертекстуальності у творі Кляйн – історичні ремінісценції, які відсилають до знакових подій чи явищ ХХ століття. Так, вислів *“We need a Marshall Plan for the Earth”* [12, с. 5] перекладено як *«Землі потрібен План Маршалла»* [13, с. 15]. Збереження оригінальної метафори без додаткових пояснень дає змогу передати ідею глобального масштабу проблеми, апелюючи до спільного історичного досвіду читача. Водночас переклад містить елемент персоніфікації, адже Земля постає як суб'єкт, що потребує допомоги. Окремий різновид інтертекстуальних зв'язків у книзі становлять **автобіографічні ремінісценції**, у яких авторка поєднує особистий досвід із ширшим соціальним контекстом. Такі вставки створюють ефект довіри та емоційної залученості читача, а також підсилюють аргументацію через особисте свідчення:

“It was right around then that my son was conceived. For the first few months, the hardest part of the pregnancy was believing that everything really was normal and healthy.” [12, с. 380] – *«Приблизно тоді я завагітніла своїм сином. У перші кілька місяців найскладніше було повірити, що все було дійсно гаразд»* [13, с. 400].

У цьому прикладі інтертекстуальність набуває автобіографічного характеру: минуле авторки постає частиною ширшої наративної тканини, що поєднує приватне і публічне. Переклад зберігає зміст і стильову інтонацію, хоча окремі лексичні трансформації (заміна *conceived* на *завагітніла*) частково нівелюють емоційну напругу оригіналу. Подібні фрагменти створюють «ефект сповідальності», що розширює жанрові межі науково-популярного тексту й робить його більш наближеним до есеїстики.

Науково-популярний текст поєднує риси наукового й художнього стилів, адже його мета полягає не лише у передачі фактів, а й у формуванні інтересу до знань. Для досягнення цього ефекту автори активно використовують стилістичні засоби, що забезпечують емоційність, виразність і доступність викладу. Серед них – метафори, епітети, порівняння, гіперболи, персоніфікації, риторичні питання, звертання до читача. Такі елементи створюють ефект діалогу між автором і аудиторією, формують довіру й стимулюють пізнавальну активність. Як слушно зауважують О. В. Бондарчук і О. П. Воробйова, подвійна мета науково-популярного тексту полягає в тому, щоб «донести до читача пізнавальну інформацію та водночас захопити його цією інформацією» [14, с. 2]. Саме стилістичні засоби виконують роль містка між когнітивним і емоційним рівнями сприйняття.

Переклад таких текстів вимагає від перекладача тонкого відчуття стилю та вміння зберегти баланс між точністю змісту і виразністю форми. Залежно від контексту перекладач може використовувати різні стратегії. Зокрема, Л. Бідненко і Г. Матковська визначають п'ять основних способів відтворення метафор у науково-популярному перекладі: дослівний переклад, перефразування, заміна, деме́тафоризація та еквівалентна відповідність [11]. М. В. Бережна, в свою чергу, розрізняє п'ять прийомів передачі стилістичних засобів: з ідентичним образом, із близьким або подібним образом, із нейтральною лексикою, із заміною образу або через нульовий відповідник [10]. Таким чином, перекладацький процес полягає не лише у передачі змісту, а й у відтворенні експресивного потенціалу тексту, який у науково-популярних творах є невід'ємною складовою авторського задуму.

У книзі *«Змінюється все. Капіталізм проти клімату»* Наомі Кляйн активно використовує метафори для підсилення свого послання про взаємозв'язок між екологічними, економічними й соціальними процесами:

1. *“...who hears in emissions regulation a distorted echo of the communism he fought during the Cold War”* [12, с. 37] – *«У закличах до контролю над рівнем викидів парникових газів він чує відлуння комунізму, з яким він боровся під час холодної війни»* [13, с. 50]. У перекладі метафора *“a distorted echo of communism”* частково спрощена: прикметник *distorted* (*«сфальшивий»*) опущено, через що втрачається відтінок критичного ставлення до ідеї комунізму, закладений в оригіналі. Це приклад деме́тафоризації, коли збережено основне значення, але ослаблено образність.

2. *“Coal was the black ink in which the story of modern capitalism was written”* [12, с. 154] – *«Вугілля є чорнилом, яким було написано історію сучасного капіталізму»* [13, с. 169]. Тут метафора передана точно й збережено символіку: вугілля як *«чорнило»* стає образом матеріальної основи промислової цивілізації. Переклад відтворює і образ, і ритм вислову, зберігаючи баланс між поетичністю та смисловою точністю.

Епітети у тексті Наомі Кляйн виконують не лише описову, а й оцінну функцію, надаючи авторській позиції емоційного відтінку, напр.: *“blackened skies”* [12, с. 102] – *«пochорніле небо»* [13, с. 118]. Тут переклад точно відтворює образність оригіналу, посилюючи атмосферу загрози й апокаліптичності, що пронизує книгу.

Порівняння у Кляйн часто виконують роль аргументативних акцентів, допомагаючи зробити складні поняття наочними: *“The atmosphere behaves like a heat trap”* [12, с. 57] – *«Атмосфера поводить ся, наче теплова пастка»* [13, с. 71]. У перекладі використано адекватний відповідник із збереженням порівняльного образу. Подібні порівняння поєднують наукову точність і метафоричність, роблячи складні фізичні процеси зрозумілими нефаховому читачеві.

Гіпербола використовується для підсилення емоційного впливу й акцентування масштабності екологічної катастрофи: *“It won't be enough even when we can walk across the Gulf of Mexico on the oil rigs, or when Australia's Great Barrier Reef is a parking lot for coal tankers, or when Greenland's melting ice sheet is stained black from a spill we have no idea how to clean up”* [12, с. 129] – *«Процес не зупиниться, навіть коли ми зможемо вбродити перейти Мексиканську затоку, коли австралійський Великий бар'єрний риф стане місцем швартування танкерів*

з вугіллям чи коли води біля узбережжя Гренландії почорніють від нафтової плями, з якою ніхто не зможе впоратися» [13, с. 146]. У перекладі збережено усі три гіперболи, що створюють апокаліптичний ефект через перебільшення. Перекладач удався до мінімальної адаптації, не втрачаючи емоційної напруги тексту.

Літога, навпаки, підсилює драматизм через применшення: *“We look for a split second and then we look away”* [12, с. 3] – *«На частку секунди ми затримуємо погляд на цій проблемі, а потім відвертаємось»* [13, с. 13]. Збереження виразу *«на частку секунди»* точно передає ідею короткочасності й байдужості, посилюючи емоційний ефект через стислість.

Метафорична перифраза у тексті Кляйн часто поєднує експресивність і багатозначність значення: *“In short, these centralized monsters are fossils in every sense of the word, and need to be broken up”* [12, с. 114] – *«Коротко кажучи, ці централізовані монстри – релікти минулого, які потрібно зруйнувати»* [13, с. 130]. Вислів *centralized monsters* є метафоричним позначенням енергетичних корпорацій, а слово *fossils* створює додаткову гру сенсів – натяк на *fossil fuels* (*«викопне паливо»*) та одночасно на *«щось вимерле»*. Український переклад передає основну ідею, проте нівелює екологічну алюзію, що послаблює подвійний негативний ефект оригіналу.

Персоніфікація у книзі Наомі Кляйн допомагає надати абстрактним ідеям емоційної виразності, зробити їх дієвими учасниками подій: *“...and that older way fights back”* [12, с. 155] – *«І це ставлення завдає удару у відповідь»* [13, с. 171]. Авторка наділяє абстрактне поняття *“older way”* (*«старий підхід»*, *«традиційне мислення»*) людською здатністю чинити опір. Перекладач зберігає персоніфікацію, вдало передаючи метафоричний образ через фразеологізм *«завдає удару у відповідь»*, що посилює динамічність і конфліктність вислову.

Антитеза у книзі Наомі Кляйн допомагає підкреслити суперечливість людського ставлення до кліматичної кризи – усвідомлення проблеми поєднується з її ігноруванням.

1. *“Remember and then forget again”* [12, с. 4] – *«Згадуємо і знову забуваємо»* [13, с. 14]. У перекладі точно відтворено антитезу, збережено паралельну синтаксичну структуру та контраст між активним (*«згадуємо»*) і пасивним (*«забуваємо»*) станом.

2. *“Or we look but tell ourselves we are too busy to care about something so distant and abstract...”* [12, с. 3] – *«Часом ми кажемо собі, що у нас просто немає часу пережити через щось настільки абстрактне...»* [13, с. 13]. В оригіналі антитеза будується на протиставленні *“we look”* ↔ *“we are too busy to care”* – тобто бачимо проблему, але не діємо. В українському перекладі опущено першу частину (*«ми дивимось»*), тому антонімічна структура зникає, а фраза набуває пояснювального характеру. Таким чином пом'якшується емоційно-сміслова напруга між протилежними діями. Це свідчить про прагнення адаптувати текст до природного синтаксису української мови, навіть ціною зменшення риторичного ефекту.

Серед синтаксичних прийомів, що посилюють емоційність та аргументативність тексту, у Наомі Кляйн важливу роль відіграють **риторичні запитання** та **окличні речення**.

Риторичні запитання виконують функцію активізації читачького мислення та створюють ефект діалогу автора з аудиторією: *“Is it just human nature that holds us back then?”* [12, с. 15] – *«То вся справа в людському естві?»* [13, с. 27];

"What is wrong with us?" [12, с. 14] – «Що ж з нами не так?» [13, с. 24]. У деяких випадках риторичні запитання поєднуються з **відповідями-рефлексіями**, які підводять до авторського висновку: "Is it possible? Absolutely. Is it possible without challenging the fundamental logic of deregulated capitalism? Not a chance." [12, с. 21] – «Чи можливо щось вдіяти? Можливо. Чи можливо щось вдіяти, не підриваючи основ капіталізму? У жодному разі» [13, с. 31]. Переклад точно передає ритміку та контрастність побудови, відтворюючи поєднання логічної структури та емоційного наголосу.

Окличні речення підсилюють експресію та надають тексту публіцистичного звучання: "This is the best day of my life!" [12, с. 24] – «Це найкращий день мого життя!» [13, с. 34]; "Climate legislation in the U.S. Senate: dead! The U.N. summit on climate change in Copenhagen: failure! The climate movement: suicidal!" [12, с. 30] – «Законодавчі ініціативи з питань екології провалилися в Сенаті! Саміт зі зміни клімату в Копенгагені зазнав краху! Боротьба за захист довкілля виглядає самогубством!» [13, с. 42]. У перекладі точно передано емоційний тон і пунктуаційне оформлення, проте лексична пом'якшеність деяких виразів ("dead" – «провалилися») частково знижує драматизм оригіналу.

Ще одним важливим засобом синтаксичної виразності є **анафора** – повторення початкових слів або конструкцій у кількох послідовних реченнях, що створює ефект наголосу й ритмічності: "Or we look but try to be hyper-rational about it... Or we look but tell ourselves we are too busy to care about something so distant and abstract... Or we look but tell ourselves that all we can do is focus on ourselves" [12, с. 3] – «Іноді ми намагаємося бути надто раціональними... Часом ми кажемо собі, що у нас просто немає часу переживати через щось настільки абстрактне... Час від часу ми нібито не ігноруємо цю проблему, але кажемо, що краще зосередитися на собі» [13, с. 13]. В оригіналі повтор "Or we look but..." створює ритм і посилює відчуття повторюваності людських виправдань. У перекладі анафору замінено варіативними вступами («іноді», «часом», «час від часу»), що зберігає смисл, але зменшує риторичну напругу та втрату музичальності оригіналу.

Не менш виразним засобом є **епіфора** – повтор наприкінці кількох речень, що надає вислову цілісності та переконливості: "Slavery wasn't a crisis for British and American elites until abolitionism turned it into one. Racial discrimination wasn't a crisis until the civil rights movement turned it into one. Sex discrimination wasn't a crisis until feminism turned it into one. Apartheid wasn't a crisis until the anti-apartheid movement turned it into one." [12, с. 6] – «Рабство не було проблемою для британських та американських еліт до початку боротьби за його ліквідацію. Расова дискримінація не була проблемою до рухів за громадянські права. Статева дискримінація не була проблемою до появи фемінізму. Апартеїд не був проблемою до акцій протесту» [13, с. 16]. В оригіналі повторення "turned it into one" формує чіткий риторичний ритм і підкреслює закономірність історичних зрушень. У перекладі цей повтор опущено, що робить вислів більш інформативним, але менш риторично виразним. Інший приклад демонструє часткове збереження повтору: "Or maybe we do look – really look – but then, inevitably, we seem to forget. Remember and then forget again." [12, с. 4] – «Хоч іноді ми таки не відвертаємося, але потім неодмінно про все забуваємо. Згадуємо і знову забуваємо» [13, с. 14]. Тут пере-

кладач вдало відтворює циклічність дії, зберігаючи ритм і повторюваність, властиві оригіналу.

Таким чином, синтаксичні засоби Кляйн поєднують логічну структуру з експресивністю, а перекладачеві вдається зберегти основний комунікативний ефект, навіть якщо деякі відтінки емоційності адаптовано до норм українського науково-популярного стилю.

Висновки. Науково-популярний екологічний дискурс поєднує елементи наукової аргументації та публіцистичної експресії, що забезпечує його високу комунікативну ефективність. Книга Наомі Кляйн "This Changes Everything: Capitalism vs. The Climate" є прикладом тексту, у якому інтертекстуальність, метафоричність і стилістично-синтаксичні засоби формують потужний емоційно-інтелектуальний вплив на читача. Перекладачеві вдалося здебільшого зберегти смислову глибину та експресивність оригіналу, хоча окремі елементи – повтори, алюзії чи гра слів – потребували адаптації. Отримані результати підтверджують, що успішний переклад науково-популярного тексту потребує не лише лексичної точності, а й відчуття ритму, образності та міжкультурних асоціацій, що формують його комунікативний потенціал. З огляду на це перспективними є подальші дослідження способів перекладу екологічних наративів у медійному та освітньому дискурсах, а також розроблення методичних підходів до навчання перекладу науково-популярних текстів із підвищеною стилістичною насиченістю.

Література:

1. Четверікова О. Р. Комунікативні та лінгвокультурологічні передумови дослідження науково-популярного тексту. *Науковий вісник Ізмайльського державного гуманітарного університету*. 2016. Вип. 35. С. 178–183.
2. Афоніна І. Ю. Засоби інтимізації науково-популярного тексту. *Теоретична і дидактична філологія*. 2017. Вип. 25. С. 11–19.
3. Соколовська С. Ф. Функціонально-комунікативний аспект науково-популярного дискурсу. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2006. Вип. 26. С. 204–208.
4. Rowan K. E. Moving Beyond the What to the Why: Differences in Professional and Popular Science Writing. *Journal of Technical Writing and Communication*. Vol. 19, № 2, 1989. P. 161–179.
5. Molek-Kozakowska K. Communicating environmental science beyond academia: Stylistic patterns of newsworthiness in popular science journalism. *Discourse & Communication*. Vol. 11, No. 1, 2017. P. 69–88. DOI: 10.1177/1750481316683294.
6. Заніздра В. В. Явище інтертекстуальності в науковому тексті. *Мовознавчий вісник: зб. наук. праць / Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького*; відп. ред. Г. І. Мартинова. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю., 2010. Вип. 10. С. 157–159.
7. Патієвич О. В. Жанрово-структурні та лінгвістичні характеристики текстів наукового стилю у практиці навчання студентів магістратури наукового писемного мовлення. *Молодь і ринок*. №6 (125), 2015. С. 67–72.
8. Просалова В. А. Інтертекстуальний аналіз: теорія і практика. Навчальний посібник. Вінниця, 2019. 206 с.
9. Bazerman C. Intertextuality: How Texts Rely on Other Texts. *What Writing Does and How It Does It / Bazerman C., Prior P. (Eds.)*. 1st ed. New York: Routledge, 2003. P. 83–96.
10. Бережна М. В. Переклад стилістичних засобів у статтях з економіки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. № 43 том 5. С. 8–12.
11. Бідненко Л., Матковська Г. Метафора в англійськомовному науково-популярному тексті та стратегії її відтворення в перекладі

- українською мовою. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 38, том 1. С. 99–103.
12. Klein N. *This changes everything : capitalism vs. the climate*. New York: Simon & Schuster, 2014. 576 p.
 13. Кляйін Н. Змінюється все. Капіталізм проти клімату / Пер. з англійської Дмитра Кожедуба. Київ : Наш Формат, 2016. 480 с.
 14. Бондарчук О. В., Воробйова О. П. Засоби експресії в англомовному науково-популярному тексті й шляхи її відтворення в українськомовному перекладі. *Нова філологія*. 2021. № 84. С. 32–37.

Hordii O., Kushlyk I. Intertextuality and Stylistics of Popular Science Texts in Environmental Discourse: Translation Challenges

Summary. The article presents a comprehensive analysis of the intertextual and stylistic features of English-language popular science texts in environmental discourse and the ways of their adequate reproduction in Ukrainian (based on Naomi Klein's *"This Changes Everything: Capitalism vs. The Climate"* and its translation).

The relevance of the study stems from the growing public interest in environmental issues, including climate change, nature protection, and sustainable development, which calls for effective linguistic tools for shaping ecological awareness. Intertextuality in such texts manifests itself through quotations, allusions, reminiscences, and cultural-historical parallels, creating a dialogue between scientific, journalistic, and artistic codes of culture and promoting deeper comprehension. In translation,

this requires the preservation of cultural associations, referential accuracy, and a balance between informativeness and expressiveness.

Special attention is paid to the analysis of stylistic and stylistic-syntactic devices – metaphors, epithets, similes, hyperboles, litotes, personifications, anaphoras, epiphoras, and antitheses – which determine the emotional and rhetorical tone of the text. The translator combines literal, adaptive, and descriptive strategies to preserve expressiveness, rhythm, and the persuasive power of the original.

The scientific novelty of the research lies in integrating the analysis of intertextual mechanisms and stylistic techniques with the practical examination of translation strategies within the environmental narrative. The findings demonstrate that effective reproduction of popular environmental discourse requires not only linguistic precision but also interpretative flexibility, understanding of interdiscursive connections, and awareness of the author's communicative intent.

Key words: popular science discourse, intertextuality, stylistic devices, environmental issues, translation, translation strategies.

Дата першого надходження рукопису
до видання: 16.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису
після рецензування: 14.11.2025
Дата публікації: 30.12.2025